

KIRKEUDVALGET
REJSERAPPORT
REJSE TIL PARIS, HAMBORG OG SYDSLESVIG

FOLKETINGET

Tid: Den 31. august til 1. september 2017
Sted: Paris, Hamborg og Sydslesvig
Deltager: **Fra Kirkeudvalget:** Karen J. Klint (S), fm., Christian Langballe (DF) nfm. og Carl Holst (V).
Fra Danske Sømands- og Udlandskirker: Anne E. Jensen, formand, Pia Sundbøll, udlandsprovst, Peter Skov-Jakobsen, tilsynsførende biskop og Anne Meldgaard, kommunikationsmedarbejder.
Ledsaget af: Udvalgssekretær Mads Fallesen.

6. september 2017

Ref. 17-000420-3

1. Formål

Formålet med besøget var at opnå indsigt i DSUK's arbejde, herunder DSUK's økonomi og udfordringer. Endvidere var formålet, at udvalget fik indsigt i forskellene på udlandskirker, sømandskirker og mindretalskirker, de forskellige udfordringer disse har samt deres funktion for udenlandsdanskere, herunder det danske mindretal i Sydslesvig.

Program og baggrundsmateriale for rejsen er omdelt på KIU alm. del – bilag 50.

2. Væsentligste punkter fra rejsen

Rejsen bestod af besøg hos Frederikskirken, den danske kirke i Paris, Benediktetkirken, den danske sømandskirke i Hamborg og Ansgar Kirke, én af de danske kirker i Slesvig.

Frederikskirken

Dorthe Maurel, Den konsulære afdeling ved den Kgl. Danske ambassade i Paris, Selma Ravn, præst i Frederikskirken og Pernille Ovesen, ungdomsrådgiver i Frederikskirken fortalte om samarbejdet mellem ambassaden og kirken, som geografisk er tæt placeret, og kirkens arbejde.

Dorthe Maurel fortalte, at ambassaden benytter præsten og kirken til en række konsulære opgaver, herunder særligt når der opstår krisesituationer, som Frankrig har været meget ramt af de seneste år med flere terrorangreb, hvor der blev trukket store vekslere på præsten. I disse situationer finder ambassaden, at det er yderst gavnligt at have en præst tilknyttet, da en præst kan yde en støtte og sjælesorg, som ambassadens medarbejdere hverken har kompetencer eller ressourcer til. Præsten har diplomatstatus, da præsten har titel af Social Attaché, og løser således en række myndighedsopgaver, som ellers tilfalder ambassaden, dog uden at præsten eller kirken kompenseres herfor. Det bemærkes dog, at både præsten og ambassaden gav udtryk for, at samarbejdet fungerede godt, og at begge parter får noget ud af samarbejdet. Samarbejdet mellem kirken og ambassaden er ikke unikt for Frankrig. Lignende samarbejde mellem kirke og ambassade ses i stort set alle de lande, hvor der er en dansk sømands- eller udlandskirke.

Selma Ravn og Pernille Ovesen fortalte om kirkens arbejde, som udover den rent kirkelige tjeneste består af en række sociale og kulturelle funktioner. Kirken er således samlingssted for mange udlandsdanskere, og kirkens ungdomsrådgiver er formidler og støtte for de mange danske au pairs i Paris. Kirken afholder ligeledes en række arrangementer, som f.eks. fællesspisning og den årlige julebazar, hvilket også er en af de væsentligste indtægtskilder for kirken.

Anne E. Jensen, formand for DSUK, og Pia Sundbøll, udlandsprovst, fortalte om DSUK's udfordringer og økonomi.

Én af de største udfordringer består af kendte problemstillinger for folkekirken, faldende medlemstal og dermed et svigtende indtægtsgrundlag. Da udlandskirkerne er medlemsdrevet, herunder delvist medlemsfinansieret, er dette et stort problem. Omvendt oplever DSUK også efterspørgsel efter nye kirker, og der etableres således kirker i Thailand og Dubai de kommende år. Den træge økonomi virker også til at have tvunget kirkerne ud i en omstillingsproces. At være udlands- eller sømandskirke handler ikke længere blot om den rent kirkelige tjeneste. Kirken er blevet et socialt samlingssted for udlandsdanskere, men løser således også flere og flere egentlige myndighedsopgaver, herunder f.eks. kontakten med fængslede dansker i udlandet m.v.

Udfordringerne specifikt for sømandskirkerne er, at skibsfarten har ændret sig radikalt de seneste mange år. Dels er den danske flåde og antallet af danske sømænd stærkt reduceret, og dels er skibsfarten omlagt, så der i havnebyer, hvor der tidligere anløb mange skibe, nu kun er meget få skibe. Sømandskirkerne står derfor i situation, hvor de enten skal flytte med skibsfarten eller omlægges til udlandskirke, hvis der er en menighed til kirken. Problematikken ses f.eks. hos sømandskirken i Hamborg.

For så vidt angår DSUK's økonomi består denne af et offentligt tilskud fra staten samt sognekontingenter. Dette dækker dog kun ca. 55 pct. af DSUK's udgifter. Resten består af legater fra fonde og virksomheder samt private bidrag. Hos den enkelte udlands- og sømandskirke består langt størstedelen af indtægtskilderne af legater, donationer, private bidrag og salg. Tilskuddet fra DSUK dækker således ofte kun ca. 50 pct. af præsternes lønninger. DSUK håber at komme i en situation, hvor præsternes lønninger kan dækkes fuldt ud.

Benediktekirken

Sømandspræst Vicky Popp Fredslund, Benediktekirken og menighedsrådsformand Karin Schandorff fortalte om kirkens arbejde og de udfordringer, sømandskirken står overfor. Sømandskirkens eksistens er bl.a. udfordret af den føromtalte omlægning af skibsfarten. I Hamborg anløber ca. et dansk skib om ugen mod tidligere fem til seks skibe ugentligt.

Kirkens største udfordring er dog en svigtende menighed. Menighedsrådet har således drøftet internt, om der er et egentlig behov for kirken som kirke,

eller om der i højere grad er behov for et samlingssted på anden vis, som f.eks. et kulturhus. Det er dog blevet besluttet at fastholde sømandskirken. Menighedsrådet har, i erkendelse af udviklingen omkring skibsfarten og den lille tilslutning fra de bosiddende danskere og danske firmaer til kirkens liv, opstillet en fremtidsvision, der mere synligt henvender sig til danskere og dansksindede i området. De vil derfor skabe en "samtalekirke" med plads til både religiøs dialog og hygge. De vil formidle og promovere danskheden og Danmark, og de vil øge samarbejdet med de andre skandinaviske kirker.

Præst ved den norske kirke i Hamborg Dag Eidhamar fortalte om samarbejdet mellem den danske, norske, finske og svenske kirke, som i Hamborg er placeret side om side. På trods af forskellene på de enkelte landes kirker giver dette flere gode synergier. Dels kan præsterne spare med hinanden, og dels afholdes flere arrangementer sammen som f.eks. gudstjenester og den årlige julebazar, hvilket har udviklet sig til et større tilløbsstykke, hvor den nordiske kultur og de nordiske værdier fremmes.

Ansgar Kirke

Præst Bo Nicolaisen fortalte om den danske kirke i Slesvig, hvor to menigheder for nylig er fusioneret. En fusion som, på trods af de udfordringer en sammenlægning naturligt giver, er gået over al forventning. Slesvig mener, at andre menigheder kunne lære af dette, men en sammenlægning er dog meget personafhængig. **Bo Nicolaisen** fortalte endvidere om det gode samarbejde, kirken har med de øvrige danske organisationer i Slesvig, som alle er placeret meget tæt. Kirken, det danske bibliotek og de danske sundhedstilbud er således placeret i samme bygning til gavn for både borgerne og personalet.

3. Forberedelse og opfølgning

Indbragte generel viden om DSUK's arbejde og udlands- og sømandskirkerne funktion og udfordringer. Som opfølgning ønsker deltagerne at kigge nærmere på DSUK's økonomi.